خبر

هفته ملی کودک با مشارکتی دوچندان؛ حقوق کودکان در کانون توجه

درآستانه هفته ملی کودک، مدیرعامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از رویکردی نوین و مشارکتی گسترده در برنامه‌های امسال خبر داد. حامد علامتی در نشست خبری اعلام کرد که با حرکت به‌سمت مردمی‌سازی، تعداد نهادهای فعال در برنامه‌های این هفته دوبرابر شده است. وی تفاوت اصلی برنامه‌های امسال را تعیین یک گزاره بالادستی مشترک برای تمام نهادها عنوان کرد و گفت: محور اصلی تمام فعالیت‌ها، پیگیری و تبیین سند ملی حقوق کودک و نوجوان است. این سند، میثاق همه دستگاه‌های دولتی برای حمایت از کودکان است و باید آن را به جامعه، مسئولان و خانواده‌ها معرفی کنیم. مدیرعامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ضمن گرامیداشت یاد شهدای کودک به‌عنوان سند مظلومیت و اقتدار ایران، از هم‌افزایی شیرین میان نهادهای مختلف دولتی و خصوصی از جمله وزارت دادگستری، آموزش و پرورش، مجمع فعالان کودک، شرکت پست و صداوسیما در برگزاری این رویداد ملی خبر داد. هفته ملی کودک سال ۱۴۰۴ با شعار «کودکان؛ حال خوش زندگی» از ۱۵ تا ۲۱ مهرماه در سراسر کشور برگزار می‌شود و هر روز آن به موضوعی خاص از جمله خانواده، محیط زیست، بازی، سلامت و فناوری‌های نوین اختصاص خواهد داشت.

تلفیق سنت و مدرنیته در جادوی عروسک‌ها

سعید عباسی، کارگردان فیلم «جادوی عروسک‌ها» می‌گوید داستان این فیلم از دل قصه‌های کهن و افسانه‌ها آمده است

نسرین بختیاری
گروه فرهنگ

سی‌وهفتمین جشنواره فیلم کودک و نوجوان اصفهان در حال برگزاری است و یکی از فیلم‌های پذیرفته شده در بخش مسابقه ملی «جادوی عروسک‌ها» به کارگردانی سعید عباسی است. این فیلم حول کتابی به نام «هزار افسون» می‌گذرد. سعید عباسی پیش از کارگردانی این اثر، حدود ۲۵ سال کار برنامه‌ریزی فیلم و سریال را انجام داده است. او که تحصیل‌کرده دانشکده سینما و تئاتر دانشگاه هنر در رشته کارگردانی است، از سال ۸۹ سابقه ساخت تله‌فیلم و سریال را دارد. جادوی عروسک‌ها درواقع یک فیلم سینمایی است و از دل یک سریال بیرون آمده و قرار است در چند ماه آینده برای پخش در یکی از پلتفرم‌ها آماده شود. جشنواره فیلم کودک و نوجوان بهانه‌ای شد تا با کارگردان این اثر و چالش‌های فیلمسازی برای کودکان گفت‌وگو کنیم.

داستان «جادوی عروسک‌ها» به قصه‌های کهن برمی‌گردد. چه انگیزه‌ای باعث شد به‌سمت ساخت فیلم کودک بروید، به‌ویژه که این روزها ساخت فیلم کودک ریسک محسوب می‌شود؟

علاقه‌ام به سینمای کودک از زمانی شروع شد که خداوند به من دو دختر دوقلو عطا کرد. با بزرگ شدن آنها و تماشای فیلم‌های متعدد با هم، ناخودآگاه ذهنم به‌سمت سینمای کودک رفت. همچنین سال‌ها پیش با دوستی در زمینه ساخت تیزرهای تبلیغاتی و کارهای ویژوال همکاری می‌کردم و همیشه تلاش‌مان این بود که کارهای‌مان مدرن و به‌روز باشد. جادوی عروسک‌ها در واقع نسخه سینمایی سریالی به نام «قصه هزار افسون» است که قبلا ساخته‌ام. داستان این فیلم به زمان حال و گذشته مرتبط است. یعنی اتفاقی از دهه ۵۰ آغاز می‌شود و تا امروز ادامه می‌یابد. در این داستان، کتابی به نام «هزار افسون» وجود دارد که مجموعه‌ای از افسانه‌هاست و اتفاقات طبیعت را رقم می‌زند. قصه حول محور یک شخصیت مثبت و یک شخصیت منفی که قصد دارد کتاب را بدزدد و از آن سوءاستفاده کند می‌گذرد. داستان از شب تولد پسری شروع می‌شود که پدر جراحش دیروقت به خانه رسیده و به‌جای هدیه‌ای مثل موبایل یا تبلت از یک دستفروش عروسکی برایش می‌خرد. این پسر که انتظار هدیه بهتری داشته، ناراحت می‌شود و آرزو می‌کند کاش این عروسک زنده شود تا بتواند با آن درددل کند. عروسک زنده می‌شود و از آن به بعد ماجراهای زیادی آغاز می‌شود. پسر همراه با دستفروشی که عروسک را از او خریده‌اند گروهی تشکیل می‌دهند و تا پایان داستان پیش می‌روند تا هم کتاب «هزار افسون» را پیدا کنند و هم فردی را که گم شده نجات دهند.

به نظرتان ویژگی اصلی این فیلم کودک چیست؟

جادوی عروسک‌ها تلفیقی از یک درام ایرانی و فناوری مدرن است. حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد این کار از جلوه‌های ویژه (CG) و ویژوال تشکیل شده و سعی کردیم اثری به‌روز خلق کنیم. تا این لحظه بازخوردها از کسانی که کم و بیش فیلم را دیده‌اند رضایت‌بخش بوده و امیدوارم با اکران فیلم مخاطبان هم از آن راضی باشند. بچه‌هایم هم تا حدی در پروژه حضور داشتند و دوستان‌شان را برای تماشای فیلم دعوت کردند. از مرحله نگارش فیلمنامه تا آماده‌سازی نهایی، نظرات مختلفی جمع‌آوری کردم. چون برایم مهم بود که نظر مخاطبان به‌ویژه کودکان را بدانم. شکر خدا تا حالا بازخوردها مثبت بوده و امیدوارم نتیجه نهایی را ببینم.

تلفیق داستان‌های کهن با فضای امروزی به‌ویژه برای کودکانی در معرض رسانه‌های متعدد، کار سختی است. چگونه این تعادل را ایجاد کردید؟

برای این کار تحقیقات زیادی انجام دادم و فیلم‌های کودک ایرانی و خارجی مختلفی را تماشا کردم. بچه‌های خودم و دوستان‌شان هم در این مسیر همراهم بودند. به این نتیجه رسیدم که بچه‌ها و نوجوانان امروز چه می‌خواهند. از طرفی چون خودم متعلق به دهه‌های گذشته‌ام همیشه سعی کرده‌ام به‌روز باشم. علاوه بر این رابطه‌ام با بچه‌هایم متفاوت از رابطه دوستان‌شان با والدین‌شان است و خودشان و دوستان‌شان این را تأیید می‌کنند. فکر می‌کنم نیمی از این موضوع به فطرت و شخصیتم برمی‌گردد و نیمی دیگر به حرفه‌ام در سینما. این شناخت به من کمک کرد تا بدانم نسل امروز هم به داستان‌های سنتی علاقه‌مند است و هم به ماجراهای مدرن و تکنولوژیک. فیلم ما هر دو را دارد؛ درامی سنتی که بزرگسالان را هم جذب می‌کند و ماجراهایی به‌روز که برای بچه‌ها جذاب است. چهار کودک در داستان ما کارهای مدرن و به‌روزی انجام می‌دهند که با دنیای امروز همخوانی دارد.

بازیگران فیلم چه کسانی هستند؟ آیا بازیگران شناخته‌شده کودک در آن حضور دارند؟

چهار کودک اصلی داریم که از بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ کودک انتخاب شدند. همه آنها قبلا در چند کار بازی کرده بودند و حالا که فیلم را می‌بینم، می‌گویم انتخاب‌های‌مان بسیار درست بوده و در نقش‌های‌شان عالی هستند. با یک کارگردان تئاتر تمرین کردیم تا بازی‌های‌شان پخته شود. بازیگران چهره‌ای مثل پژمان بازغی، شبنم قلی‌خانی، بهنوش بختیاری، نگار عابدی، سیاوش مفیدی، سوسن پرور، مرحوم شهرام عبدلی، فخرالدین صدیق‌شریف، آرش نوذری، میثم رستگاری، وحید شیخ‌زاده و ساعد هدایتی در این فیلم بازی کرده‌اند. در مجموع، ۱۷ یا ۱۸ بازیگر در کنار کودکان حضور دارند که ترکیب خوبی را شکل داده‌اند. پوستری هم آماده کرده‌ام که اطلاعات بیشتری درباره فیلم و عوامل آن دارد و برای‌تان ارسال می‌کنم.

سینمای کودک سال‌هاست با مشکلاتی مثل بودجه و اکران مواجه است. آیا شما هم با چالش تأمین بودجه روبه‌رو بودید؟

بله، خوشبختانه دوستی داشتم که تهیه‌کننده و سرمایه‌گذار این پروژه بود و تا امروز پای کار ایستاده است. هزینه‌های زیادی صرف کردیم. چون به‌طور کامل سریال را با استانداردهای سینمایی ساختیم. به طور میانگین روزانه ۳/۵ دقیقه فیلمبرداری کردیم. در حالی که شبکه‌های نمایش خانگی معمولا زیر ۶ دقیقه کار نمی‌کنند. چون از نظر مالی به‌صرفه نیست. یعنی نزدیک به ۱۱ ماه یک گروه کامل روی این پروژه کار کردند. هنوز هیچ بازگشت سرمایه‌ای برای سرمایه‌گذارمان نداشته‌ایم. چون فیلم نه اکران شده و نه سریال در پلتفرم‌ها پخش شده است. امیدوارم با نیت خیری که داشتند، سرمایه‌شان چندبرابر برگردد. ساخت فیلم کودک در این شرایط اقتصادی، با توجه به هزینه‌های بالای تجهیزات که خارجی هستند ریسک بزرگی است.

به نظر شما چرا تهیه‌کنندگان کمتر سراغ ساخت فیلم کودک می‌روند؟

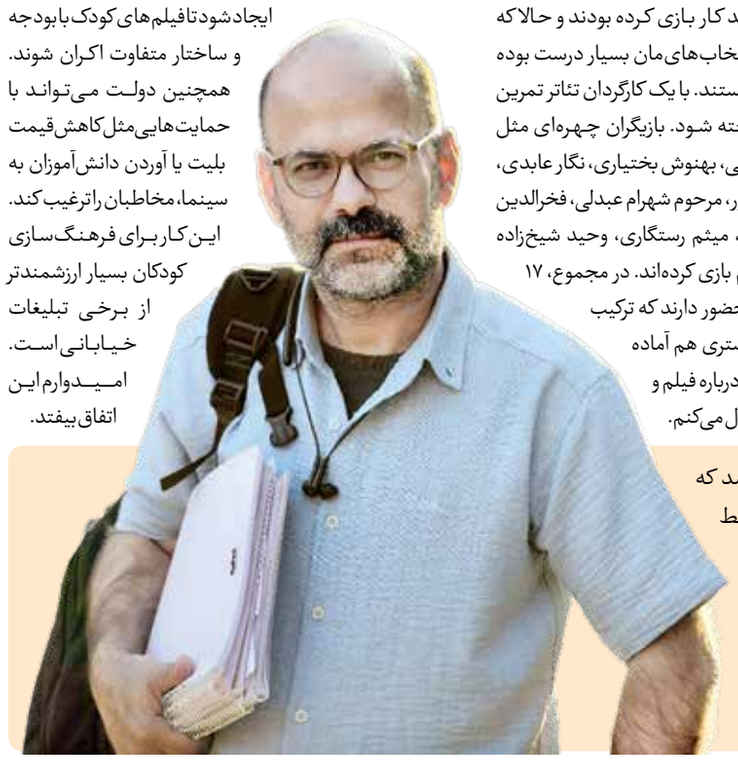
دلیل اصلی بازگشت سرمایه است که تا حدی قابل درک است اما به‌نظرم مشکل بزرگ‌تر این است که بستر مناسبی از سوی دولت و نهادها برای سینمای کودک فراهم نشده است. به‌عنوان مثال اگر یک‌هزارم بودجه‌ای که صرف تبلیغات خیابانی برای سازمان‌های دولتی می‌شود، به آینده کودکان اختصاص یابد، انگیزه بیشتری برای تولید فیلم کودک ایجاد می‌شود. من و سرمایه‌گذارم که فردی ریسک‌پذیر است، این کار را انجام دادیم اما کسی که در سینما باتجربه باشد معمولا سراغ این کار نمی‌رود. آنها ترجیح می‌دهند فیلمی با بازیگران معروف بسازند که فروش چندصد میلیاردی داشته باشد، نه فیلمی برای کودکان که شاید ۲۰ میلیارد بفروشد. با این حال فیلم‌های کودک زلال و پاک هستند و من از کار در این حوزه راضی‌ام و باز هم فیلم کودک خواهم ساخت.

در ساخت «جادوی عروسک‌ها» با چه چالش‌هایی مواجه شدید؟

بزرگ‌ترین چالش، استفاده گسترده از نوعی جلوه‌های ویژه بود که در ایران کمتر انجام شده است. ما و آقای امامی که جلوه‌های ویژه را انجام دادند با ریسک بالایی وارد این کار شدیم. از تجربیات و فیلم‌های خارجی الهام گرفتیم و با مشورت و آزمون و خطا پیش رفتیم. نتیجه کار متفاوت و قابل قبول شده و فکر می‌کنم در مقایسه با فیلم‌های کودک و حتی بزرگسال ایرانی، از نظر جلوه‌های ویژه متمایز است.

پیشنهادی برای اکران بهتر و دیده شدن فیلم‌های کودک دارید؟

دوست دارم فضایی مثل «هنر و تجربه» برای سینمای کودک ایجاد شود تا فیلم‌های کودک با بودجه و ساختار متفاوت اکران شوند. همچنین دولت می‌تواند با حمایت‌هایی مثل کاهش قیمت بلیت یا آوردن دانش‌آموزان به سینما، مخاطبان را ترغیب کند. این کار برای فرهنگ‌سازی کودکان بسیار ارزشمندتر از برخی تبلیغات خیابانی است. امیدوارم این اتفاق بیفتد.

برش

از هر نوع جشنواره‌ای برای کودکان استقبال می‌کنم

جشنواره‌ها اعم از کودک، فجر یا موسیقی- بستر مهمی برای هر حرفه‌ای هستند. جشنواره کودک بهترین مکان برای دیده شدن فیلم‌های ایرانی است. حضور داوران کودک، خبرنگاران کودک، فیلمسازان و مخاطبان کودک فضایی ایجاد می‌کند که کارگردانان و تهیه‌کنندگان بتوانند تعامل کنند و نوعی رقابت شکل بگیرد. امیدوارم فیلم من تلنگری باشد که نشان دهد در ایران هم می‌توان چنین کارهایی ساخت، نه فقط فیلم‌های ساده با لوکیشن‌های محدود. وقتی در دنیای تیزر کار می‌کردم، دیدم چه کارهای خلاقانه‌ای می‌توان انجام داد اما کارگردانان و تهیه‌کنندگان از این ریسک می‌ترسند. من و سرمایه‌گذارم این ترس را کنار گذاشتیم و نتیجه‌ای متفاوت خلق کردیم.

یادداشت

کیکاوس زیاری | گروه فرهنگ و هنر

«خشم» انقلابی فرانسوی

تنش‌های نژادی کشور فرانسه در دو دهه ۷۰ و ۸۰ میلادی دستمایه یک سریال پرتنش اجتماعی و ضدتبعیض نژادی با هنرنمایی هنرمندان مستقل تلویزیون فرانسه شده است. این سریال با نام «خشم» وارد مرحله تولید می‌شود و کارگردان آن خاویر دولان فیلمساز فرانسوی زبان کانادایی است. او فیلمنامه را مطالعه و اعلام کرده برای کارگردانی آن قصد دارد تغییراتی در متن فیلمنامه ایجاد کند. این تغییرات با این هدف صورت می‌گیرد که سازندگان سریال نگاه دقیق‌تری به موضوع مورد بحث در داستان سریال داشته باشند. نکته جالب این است که «خشم» محصول مشترک هنرمندان غیرمتعارف سه کشور فرانسه، ایتالیا و کانادا خواهد بود.

فیلمنامه سریال مکاشفه‌ای واقع‌گرا در جنبش اجتماعی پرجمعیتی است که با نام «کله طاس‌ها» معروف شد و طی دهه ۸۰ میلادی، تمام شهر پاریس را دربرگرفت. این جنبش در ادامه باعث خلق گروه‌های معترض فراوانی شد که با چندین نام مختلف به فعالیت‌های‌شان ادامه دادند و علیه خشونت‌های نژادی و برتری‌طلبی نژادی موضع گرفتند. هدف اصلی این گروه‌ها مقابله با دیدگاه‌های فاشیستی در حال رشد در جامعه فرانسه در ارتباط با برتری‌طلبی نژادی بود و نگاه انتقادی به مأموران پلیس فرانسوی داشت. معترضان عقیده داشتند نیروهای پلیس در رابطه با خشونت‌های نژادی و جرائمی که خشونت‌طلبان مرتکب می‌شوند منفعل است و اقدامی انجام نمی‌دهد.

دولان ۳۶ ساله که مدتی قبل اعلام کرده بود قصد بازنشستگی و توقف فعالیت‌های سینمایی و تلویزیونی‌اش را دارد، به‌دلیل جذابیت‌های اجتماعی و مردمی فیلمنامه خشم تصمیم به بازگشت به محیط هنری گرفته است. ۱۰ فیلم و دو سریالی که دولان تا قبل از این کارگردانی کرده، موضوعات مختلف داغ اجتماعی و سیاسی را پوشش داده و منتقدان و تماشاگران جدی سینما، به همین دلیل طرفدار کارهایش بوده و از بازنشستگی زودهنگام او ناراضی بودند.

به گفته دولان «با آن‌که داستان سریال خشم در دهه ۸۰ میلادی رخ می‌دهد اما می‌توان آن را جهانشمول و بدون زمان و مکان معرفی کرد. ما این روزها هم شاهد رفتارهای خشونت‌آمیز نژادی علیه اقلیت‌های قومی، مذهبی و فرهنگی در فرانسه و بقیه کشورهای اروپایی و حتی آمریکا هستیم. ترامپ نمونه و مثال خوبی از این نوع تفکر ارتجاعی و ضدانسانی است. رفتار او با مهاجران آمریکای لاتین و مرکزی، رفتاری غیرانسانی و به‌شدت نژادپرستانه است. حتی در انگلستان هم شاهد آنیم که احزاب و گروه‌های راستگرا به‌شدت علیه مهاجران بسیج شده و خواستار اخراج آنها هستند. این احزاب امیدوارند با این نوع نگاه به قدرت برسند و شکی نیست که در صورت پیروزی، اقدامات نژادپرستانه شدیدی علیه مهاجران انجام خواهند داد.»

با این نگاه است که دولان باور دارد دو رسانه سینما و تلویزیون می‌توانند کمک زیادی به مقابله با نگرش‌های نژادپرستانه و بیگانه‌هراسی کنند: «تأثیر تصویر بسیار بیشتر از نوشته‌ها و کلام است. با کمک فیلم و سریال می‌توان آگاهی‌های لازم و ضروری را به عموم مردم در رابطه با موضوعات حساس و مهم اجتماعی ارائه کرد. برای همین، در سریال خشم تماشاچی با یک داستان جذاب سرگرم‌کننده روبه‌رو می‌شود که پیامی انسانی و ضدنژادپرستی در دل خود دارد.»

قاب

«لاک‌پشت و حلزون» به اکران آنلاین رسید

فیلم سینمایی تحسین‌شده «لاک‌پشت و حلزون» به کارگردانی رضا حماسی، از ساعت ۲۰ سه‌شنبه ۱۵ مهر به‌صورت اختصاصی در پلتفرم فیلم‌نت اکران آنلاین می‌شود. این درام چندلایه در ژانر کودک و نوجوان، داستان پسر ۱۰ ساله‌ای را روایت می‌کند که با تصمیم مادرش برای ازدواج مجدد مخالف است و در این میان، رابطه‌ای پنهانی با مردی غریبه برقرار می‌کند. علی مصفا، لیلا زارع، سام نوری و البرز کروبه بازیگران اصلی این اثر هستند که پیش از این در جشنواره‌های معتبری چون داکا و صوفیه نامزد شده و جایزه ویژه هیأت داوران جشنواره کلاستر سوئیس را کسب کرده است.

تجسمی

«یوما»؛ نقش هنر در ستایش مادر

کافه گالری برج آزادی از روز جمعه ۱۸ مهر میزبان نمایشگاه گروهی نقاشی‌خط و طراحی‌خط با عنوان «یوما» خواهد بود. این رویداد هنری که با عنوان «پیشکش به‌وجود مقدس مادران وطن» برگزار می‌شود، به کوشش مرکز آموزش هنری بنیاد رودکی و با سرپرستی روح‌الله دلخانی برپا شده است. این نمایشگاه که با همکاری مجموعه فرهنگی هنری برج آزادی شکل گرفته، فرصتی برای نمایش آثار نوآورانه و بینارشته‌ای ۳۸ هنرمند از مرکز آموزش بنیاد رودکی است. هنرمندان شرکت‌کننده در این رویداد با بهره‌گیری از تکنیک‌های نقاشی‌خط و طراحی‌خط، هر یک نگاهی متفاوت و معاصر به هنر خوشنویسی و مفهوم والای مادر را در آثار خود به تصویر کشیده‌اند. آیین گشایش نمایشگاه «یوما» ساعت ۱۶ روز جمعه ۱۸ مهر برگزار خواهد شد و علاقه‌مندان می‌توانند تا ۲۵ مهر به‌جز روزهای شنبه، از این مجموعه هنری در کافه گالری برج آزادی بازدید به‌عمل آورند.

رویداد

کیفیت بالای عروسک ایرانی دردسرساز شد

تهیه‌کننده انیمیشن «پسر دلفینی» ضمن اعلام خبر تولید ۱۴۰ هزار عروسک از شخصیت‌های این اثر، از ماجرای عجیبی پرده برداشت که در آن کیفیت بالای محصول ایرانی برای‌شان دردسرساز شده. محمدامین همدانی گفت این عروسک‌ها که در بازارهای روسیه، ترکیه، کشورهای عربی و ایران عرضه شده‌اند، با استقبال خوبی مواجه شده‌اند: هنگامی که قصد داشتیم پنج هزار عروسک را وارد کشور کنیم، گمرک چهار هزار عدد آنها را توقیف کرد. مسئولان باور نمی‌کردند محصولی با این کیفیت، تولید داخل باشد و آن را مشمول ممنوعیت واردات عروسک دانستند! به گفته این تهیه‌کننده، همین چالش و نمایش کیفیت عروسک‌ها در جلسات وزارت صمت، در نهایت به تغییر نگاه مسئولان و ایجاد قاعده‌ای جدید برای حمایت از تولیدات مشابه داخلی و جلوگیری از قربانی شدن آنها شد. همدانی افزود: فروش در روسیه موفقیت‌آمیز بوده و با اکران انیمیشن در بازارهای جدید، عرضه این محصولات جانبی نیز گسترش خواهد یافت.